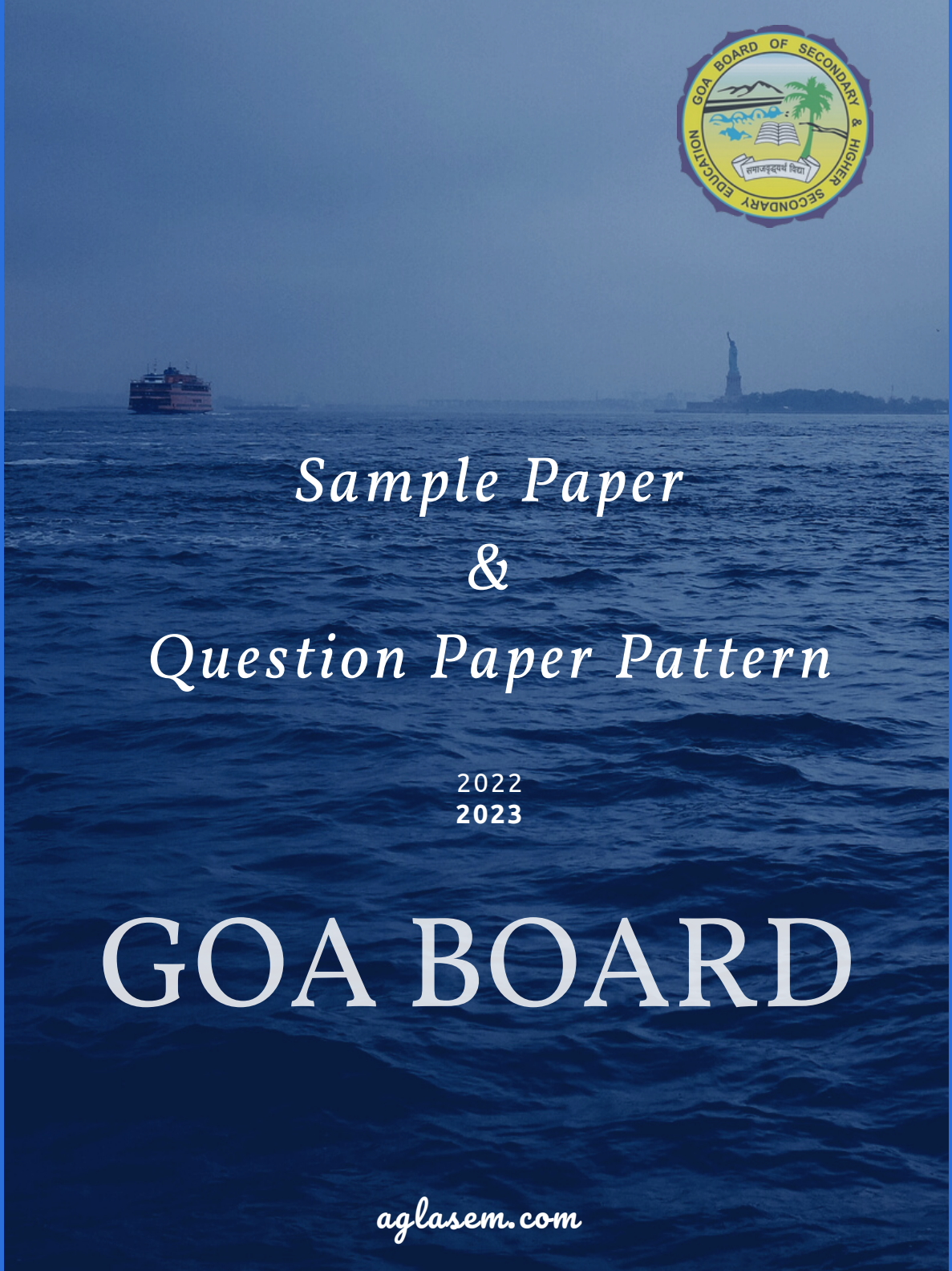

Sample Paper
&
Question Paper Pattern

2022
2023

GOA BOARD

aglasem.com

प्रथम रचनात्मक मूल्यांकनम् २०२२-२३

इयत्ता – नवमी विषय: - संस्कृतम् {Com} गुणा: १०

प्र१अ. अधोलिखितस्य गद्यखण्डस्य अर्थं स्वभाषया लिखत । २

प्राचीनकाले वाल्मीकिनामा एक: ऋषि: आसीत् । एकदा स: शिष्यै: सह स्नातुं तमसानदीमगच्छत् । मार्गे स: व्याधेन विद्धमेकं क्रौञ्चपक्षिणमपश्यत् ।

आ. अधोलिखितंसुभाषितंशुद्धं च लिखत । २

जलबिन्दु-------॥

इ. प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषया एकवाक्येन लिखत । २

१. मिष्टान्नस्य महत्त्वं के न जानन्ति ?

२. वाल्मीकिना का कथा लिखिता ?

प्र २ . क .पर्यायपदानि लिखत । १. काल: २. मार्ग: १

ख. विलोमपदानिलिखत । १. उच्चै: २. मूर्ख: १

ग. सन्धिं विघटयत । व्याकुलाभवत् १

घ. अधोरेखितं पदमाधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत । १

<u>वृक्षे</u> फलम् अस्ति ।

docs.aglasem.com

aglasem.com

प्रथम सत्र परीक्षा २०२२-२३

कक्षाः नवमी विषयः संस्कृत{Com} गुणः२० समयः1निमिषाः

****

प्र १ क.परिच्छेदं पठित्वा प्रदत्तान् प्रश्नान् संस्कृतभाषया उत्तरत | (२)

प्राचीनकाले वाल्मीकिनामा एकः ऋषिः आसीत् | एकदा सः शिष्यैः सह स्नातुं तमसानदीमगच्छत् | मार्गे सः व्याधेन विद्धमेकं कौञ्चपक्षिणमपश्यत् | सहचरस्य वियोगेन कौञ्ची व्याकुलाभवत् | सा च उच्चैः अरूदत् | तस्याः रोदनं श्रुत्वा दुःखं च दृष्ट्वा ऋषिः द्रवीभूतः | कौञ्चीकन्दनात् जातः ऋषेः शोकः श्लोकरूपेण तस्य मुखादेवं निर्गतः |

एकवाक्येन उत्तरत |

१.ऋषिः स्नातुं कुत्र अगच्छत् ?

२. कस्य वियोगेन कौञ्ची व्याकुलाभवत्?

ख.पद्यखण्डं पठित्वा प्रदत्तान् प्रश्नान् संस्कृतभाषया उत्तरत | (१)

जलविन्दुनिपातेन कमशः पूर्यते घटः| स कमः सर्वविद्यानां धर्मस्य च धनस्य च ||

एकवाक्येन उत्तरत |

१. घटः कथं पूर्यते ?

ग.एकस्य गद्यखण्डस्य अनुवादं स्वभाषया लिखत | (१)

- राधा :- आचार्य ! अहं कुत्र उपविशानि ?

शिक्षकः :- त्वं रमायाः पार्श्वे उपविश |

घ.श्लोकस्य अनुवादं स्वभाषया लिखत | (एकस्य) (२)

१.मेघश्यामोऽस्मि नो कृष्णो महाकायो न पर्वतः |

बलिष्ठोऽस्मि न भीमोऽस्मि कोऽस्यहं नासिकाकरः ||

२. काव्यशास्त्रविनोदेन कालो गच्छति धीमताम् |

व्यसनेन तु मूर्खाणां निद्रया कलहेन वा ||

प्र२च.प्रश्नव्दयस्य उत्तरम् एकवाक्येन संस्कृतभाषया लिखत | (२)

१. मूर्खाणां कालः कथं गच्छति ?

२. वरतन्तोः आश्रमे के अपठन् ?

३. क्रीडायाः नामधेयं किम आसीत ?

छ. एकं सुभाषितं एकं शुध्दं पूर्णं च लिखत | (२)

१. यथा चित्तं ----------||

२. अतिपरिचयादवज्ञा ||

docs.aglasem.com

aglasem.com

ख खण्डः व्याकरणम्

प्र ३ अ. उचितपदानि चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत | (१)

१. _____श्लोकः लोकसाहित्यस्य प्रथमा काव्यरचना | (अयम् , इदम्, एतत्)

२. उक्तं शब्दं पुनः मा ---------- । (वदति ,वदन्तु , वदामि)

आ. सूचनानुसारं वाक्य परिवर्तनं कुरूत | (व्दयोः) (२)

१. बालकः अगच्छत् |(वर्तमानकाले परिवर्तयत)

२. अहं प्रथमं वदति |(अधोरेखितं संशोध्य शुद्धं वाक्यं लिखत)

४. सः खादतु | (बहुवचने परिवर्तयत)

ट. रेखाङ्कीतपदम् आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरूत | (एकं) (१)

१. लोकाः सन्मार्गस्य अनुसरणं कुर्वन्ति |

२. व्याधेन कौञ्चीपक्षी विद्धः |

प्र ४ठ. पर्यायपदानि लिखत |(व्दयोः) (१)

१. जलम् २. मूर्खः ३. मुखम्

ड. विलोमपदानि लिखत |(व्दयोः) (१)

● आदरः २. अग्रे ३. वर्धते

ग- खण्डः अपठितम्

त. परिच्छेदं पठित्वा प्रदत्तान् प्रश्नान् संस्कृतभाषया उत्तरत | (२)

निसर्गे वृक्षाणाम् अतीत महत्त्वम् अस्ति | वृक्षाः नाम मानवानां पशुपक्षिणां मित्राणि एव | ते स्वयं आतपे तिष्ठन्ति परेभ्यः छायां फलानि च यच्छन्ति | अधुना स्वार्थपराः जनाः वृक्षान् कर्तयन्ति | तेन पर्यावरणस्य आर्द्रता विनश्यति | पर्जन्यः अपि न भवति |कृषकाः धान्यं न लभन्ते |अतः वृक्षाणां संवर्धनम् आवश्यकम् | वृक्षाः मानवस्य जीवनाधाराः सन्ति |

१. निसर्गे केषां महत्त्वम् अस्ति ?

२. वृक्षकर्तनेन कस्य आर्द्रता विनश्यति ?

घ-खण्ड: रचना

प्र ५प. कोष्ठकात् उचितपदानि चित्वा व्दे सार्थकवाक्ये लिखत | (२)

कृषकः देवं खादति |

धेनुः क्षेत्रम् नमति |

भक्तः तृणं कर्षति |

****

docs.aglasem.com

aglasem.com

द्वितीय मध्य सत्र परीक्षा २०२२-२३

वर्गः - नवमी गुणाः १० विषयः - संस्कृतम् {Com}

प्र. १ अ. अधोलिखितस्य गद्यखण्डस्य अनुवादं स्वभाषया लिखत । २

वसुधायाः तिस्रः गतयः सन्ति । एका स्वं परितः परिभ्रमणम् । द्वितीया सूर्यं परितः परिभ्रमणम् । तृतीया सर्वग्रहैः सह आकाशमार्गेण अग्रे– अग्रे निर्गमनम् ।

आ. अधोलिखितं सुभाषितं शुद्धं पूर्णं लिखित । २

आचारः परमो ––––– ॥

इ. प्रश्नद्वयस्य उत्तरम् एकवाक्येन संस्कृतभाषया लिखत । २

१. छात्रस्य पञ्चानां गुणानां नामानि लिखत ?

२. सूर्यमालायां कति ग्रहाः सूर्यप्रदक्षिणां कुर्वन्ति ?

प्र.२ क अधोरेखितं पदमाधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत । १

१. पृथिवी सूर्यात् उचितान्तरे भवति ?

ख. पर्यायपदानि लिखत । १. वसनम् २. निशा १

ग. विलोमपदानि लिखत । १. समीपे २. धर्मः १

घ. सन्धिं विघटयत । गावश्च

docs.aglasem.com

aglasem.com

SECOND TERMINAL EXAMINATION , MARCH 2022-23

STD.: IX SUB.:Sanskrit (composite) MAX.MARKS: 20

****

प्र.१.अ] परिच्छेदं पठित्वा प्रदत्तान् संस्कृतभाषया उत्तरत | (१)

अस्ति मगधदेशे फुल्लोत्पलं नाम तडागः| तडागं परितः विविधाः वृक्षाःआसन् |तत्र सङ्कटविकटनामकौ हंसौ निवसतः | कम्बु ग्रीवनामा तयोः मित्रं कच्छपः अपि तत्रैव प्रतिवसति स्म | अथ एकदा धीवरास्तत्र आगच्छन् अकथयन् च वयं श्वः मत्स्यकूर्मादीन् मारयिष्यामः | एतत् श्रुत्वा कूर्मः अवदत् "मित्रे | किं युवाभ्यां धीवराणां वार्ता श्रुता ?

एकवाक्येन उत्तरत |

- तडागं परितः के आसन् ?

ब] पद्यखण्डं पठित्वा प्रदत्तान् प्रश्नान् संस्कृतभाषया उत्तरत | (१)

दिनान्ते च पिवेत् दुग्धं निशान्ते च पिवेज्जलम् |
भोजनान्ते पिवेत् तकं किं वैद्यस्य प्रयोजनम् ||

एकवाक्येन उत्तरत |

- निशान्ते किं पिवेत् ?

क] एकस्य गद्यखण्डस्य अनुवादं स्वभाषया लिखत | (१)

१) वसुधायाः तिस्रः गतयः सन्ति । एका स्वं परितः परिभ्रमणम् । द्वितीया सूर्यं परितः परिभ्रमणम् । तृतीया सर्वग्रहैः सह आकाशमार्गेण अग्रे– अग्रे निर्गमनम् ।

२) भागीरथ्याः तीरे आसीत एकमाश्रमस्थानम् | तत्र याज्ञवल्क्यो मुनिश्रेष्ठः अवर्तत | सः न्यग्रोधवृक्षस्य छायायामुपविष्टः | श्येनस्य मुखात् परिभ्रष्टा काचन मुषिका तस्याङ्केऽपतत् |

ड) एकस्य श्लोकस्य अनुवादं स्वभाषया लिखत | (२)

- काकः दृष्टिः बकध्यानं श्वाननिदा तथैव च | अल्पाहारि गृहत्यागि पञ्च विद्यार्थिनां गुणाः ||
- रविश्चन्द्रः घना वृक्षाः नदी गावश्च सज्जनाः | एते परोपकाराय युगे देवेन निर्मिताः ||

प्र.२ क] एकस्य प्रश्नस्य उत्तरम् एकवाक्येन संस्कृतभाषया लिखत | (२)

- वेदे ऋषयः किं वदन्ति ?
- दुहिता मेघं कैः शब्दैः अनिन्दत् ?

ख) एकसुभाषितं शुद्धं च पुर्णं च लिखत | (२)

- आचारः परमो ----------
- उद्यमः साहसं ----------

docs.aglasem.com

aglasem.com

प्र.३च] उचितपदानि चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत | (१)

- आवयोः दुहिता योग्याय ---------- समर्पयतु | (वरम् , वराय , वरस्य)
- अहं किञ्चिदपि न ---------- | (वदिष्यति , वदिष्यामि , वदिष्यसि)

छ] सूचनानुसारेण वाक्यं परिवर्तयत | (केवलं एकस्य) (१)

- मम रक्षणं कः करोति | (भविष्यकाले परिवर्तयत)
- बालकः क्रीडति | (वहुवचने परिवर्तयत)

ज) रेखाङ्कितपदं आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरूत | (केवलं एकस्य) (१)

- पृथिवी अन्तरिक्षे अस्ति |
- सः न्यग्रोधवृक्षस्य छायायां उपविष्टः |

प्र.४ट] सन्धिं विघटयत | (एकस्य) (१)

१.धीवरास्तत्र २.चाजायत

ठ) पर्यायपदानि लिखत | (एकस्य) (१)

- वसुधा २. तटः

ड) विलोमपदानि लिखत | (एकस्य) (१)

- मूर्खः २.निद्रा

ढ ण) परिच्छेदं पठित्वा प्रदत्तान् प्रश्नान् संस्कृतभाषया लिखत | (२)

निसर्गस्य अनेके परोपकारिणः घटकाः भवन्ति | तेषु वृक्षाणाम् अनन्य साधाराणं महत्त्वं भवति | वृक्षाः नाम साक्षात् मानवानां पशुपक्षिणां च मित्राणि एव | ते स्वयं आतपे स्थित्वा परेभ्यः छायां फलानि च यच्छन्ति | किन्तु अधुना स्वार्थपराः जनाः तान् कर्तयन्ति | तेन पर्यावरणस्य आर्द्रता विनश्यति | पर्जन्यः अपि न भवति | कृषकाः यथो चितं धान्यं न लभन्ते | अतः पादपानां संरक्षणंवर्धनं च अत्यन्तम् आवश्यकम् अस्ति |

अ) एकवाक्येन उत्तरत |

- केषाम् अनन्य साधारणं महत्त्वं भवति ?
- वृक्षकर्तनेन किं विनश्यति ?

प्र.५त] अधोलिखितानि वक्यानि घटनाक्रमेण लिखत | (३)

- बालकः सप्तवादने शालां गच्छति |
- बालकः षड्वादने उत्तिष्ठति |
- अनन्तरं स्नानादिकं कृत्वा अल्पाहारं करोति |
- तत्र सर्वैः छात्रैः सह प्रार्थनां करोति |

docs.aglasem.com

aglasem.com